

Dziewiąta Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Pittsburgh (Stany Zjednoczone Ameryki), 24–31 lipca 2011

Zadanie turnieju drużynowego

Poniższe dziesięć wersów to niepoprawne przykłady sanskryckiej poezji. Oryginalnie zapisane były one poprawnie, ale usunięto pięć makronów, dodano cztery makrony, zmieniono trzy litery i usunięto dwa słowa, wskutek czego tylko jeden wers pozostał niezmieniony. Żadne sylaby nie zostały dodane ani usunięte (nie licząc tych z usuniętych słów).

Na przykład, zdanie 9 brzmiało pierwotnie *syād indravajrā yadi tau jagau gaḥ*. Możemy przywrócić usunięty makron nad *a* w *syād* opierając się na systemie metrycznym, ale usunięcie makronu nad drugim *a* w *indravajrā* wymaga znajomości słowa (lub porównania analizowanego wersu z wersem 10). Na szczęście poeci pisali w taki sposób, że można poprawić wszystkie zmiany – z wyjątkiem tej jednej – bez uprzedniej znajomości sanskrytu.

Znak „^h”, tzw. makron, oznacza długość samogłoski; *b^h*, *d^h*, *g^h*, *ḥ*, *j*, *ñ*, *ṇ*, *ś*, *t^h* i *y* są spółgłoskami. Istnieje jeszcze jedna reguła dotycząca transliteracji i istotna dla systemu metrycznego, którą będziecie musieli odkryć.

Tłumaczenie odpowiada postaci wersów po usunięciu dwóch słów i zmianie trzech liter, ale sprzed dodania lub usunięcia którychkolwiek makronów.

1. *b^hujanga-prayātam* „Ruch węża” składa się z czterech *ga*.
caturb^hir gakaraiḥ
2. *gurunid^hanamānulag^hur* Gdy *guru* stoi za 14-oma *lag^hu*, nazywa się je „okres przybywania
iha śāśikalā księżyca”.
3. *jarau jarau tato jagau* *ja-i-ra*, *ja-i-ra* i potem *ja-i-ga* nazywa się „wachlarzem z pięciu
ca pañcacamaram vadet ogonów jacznych”.
4. *mab^halagā gajagatiḥ* „Słoniowy chód” to *ma b^ha la ga*.
5. *mo go go go vidyunmālā* *ma* i *ga* i *ga* i *ga* to „wieniec błyskawic”.
6. *nanagi mad^humati* Tam, gdzie jest *na na ga*, jest też „(ta) pełna miodu”.
7. *pramaṇikā* _____ „Mała miarka” to _____.
8. *pramāṇikā padadvayam* Dwa wersy „małej miarki” nazywają oni „wachlarzem z pięciu ogo-
vadanti pañcacāmaram nów jacznych”.
9. *syād indravājrā yadi* Jeśli przypadkowo pojawi się para *ta*, *ja-i-ga* i *ga*, to jest to „piorun
tau jagau gaḥ Indry”.
10. *ūpendravajrā prat^hame* „Piorun Upendry” to taki (piorun Indry), w którym na początku
lag^hau sā jest *lag^hu*.

(a) Jaka jest dodatkowa reguła transliteracji?

(b) Przywróćcie dwa usunięte słowa, poprawcie trzy zmienione litery, usuńcie cztery dodane makrony i przywróćcie pięć usuniętych makronów.

(c) Z sanskryckiego tekstu mnemonicznego *yamatarajab^hanasalagam* usunięto makrony. Które z sylab były *guru*?

⚠ Tekst mnemoniczny to słowo albo zdanie ułatwiające zapamiętanie czegoś (*Oto i wiem i pomnę doskonale ...* → 3, 14159 ≈ π). Indra i jego młodszy brat Upendra są hinduskimi bogami.

—Adam Hesterberg

Rozdane na początku

Następujące uwagi będą w pewnym momencie podane jako wskazówki: znaczenie *guru*, reguły poetyckie oraz (w trzech podpowiedziach) użycie *yamatarajab^hanasalagam*.

Odpowiedzi po 30 minutach

Drużyna: _____

(a) Jaka jest dodatkowa reguła transliteracji?

_____.

(b) • Usunięte słowa: _____, _____.

• Zmienione litery:

1.

2.

3.

• Słowa z dodanymi makronami:

1. Drugie *a* w wyrazie *indravājrā* w wersie 9.

2.

3.

4.

• Słowa z usuniętymi makronami:

1. Litera *a* w wyrazie *syad* w wersie 9.

2.

3.

4.

5.

(c) Które z sylab w *yamatarajab^hanasalagam* były *guru*?

(+) Uwagi dotyczące problemu (w razie potrzeby korzystajcie z odwrotu kartki):

Rozdane po 30 minutach

Sugerujemy, by porównać wersy 3 i 8 oraz 9 i 10. (To jedynie wskazówka, nie uwaga, za którą przyznane by były punkty).

Sylaba jest *guru* wtedy i tylko wtedy, gdy zawiera długą samogłoskę, dyftong lub zakończona jest spółgłoską. Podział na sylaby jest niezależny od podziału na słowa. Sekwencja typu VCV dzieli się jak V-CV, natomiast typu VCCV, tak jak VC-CV.

Litera *a* w sylabie 12 w wersie 2 ma dodany makron.

Odpowiedzi po 60 minutach

Drużyna: _____

(a) Jaka jest dodatkowa reguła transliteracji?

_____.

(b) • Usunięte słowa: _____, _____.

• Zmienione litery:

- 1.
- 2.
- 3.

• Słowa z dodanymi makronami:

1. Drugie *a* w wyrazie *indravājrā* w wersie 9.
2. Litera *a* w sylabie 12 w wersie 2.
- 3.
- 4.

• Słowa z usuniętymi makronami:

1. Litera *a* w wyrazie *syad* w wersie 9.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Które z sylab w *yamatarajab^hanasalagam* były *guru*?

(+) Uwagi dotyczące problemu (w razie potrzeby korzystajcie z odwrotu kartki):

Sylaba jest *guru* wtedy i tylko wtedy, gdy zawiera długą samogłoskę, dyftong lub zakończona jest spółgłoską. Podział na sylaby jest niezależny od podziału na słowa. Sekwencja typu VCV dzieli się jak V-CV, natomiast typu VCCV, tak jak VC-CV.

Rozdane po 60 minutach

Sugerujemy, by wszyscy członkowie drużyny zapoznali się z każdą częścią zadania oraz ze wszystkimi wskazówkami, ponieważ niektóre z nich mogą okazać się istotne nawet w nieoczekiwanych miejscach. (To jedynie wskazówka, nie uwaga, za którą przyznane by były punkty).

Każdy wers opisuje metrum, w którym jest zapisany.

Ostatnie *g* w wersie 1 jest niepoprawne.

Odpowiedzi po 90 minutach

Drużyna: _____

(a) Jaka jest dodatkowa reguła transliteracji?

_____.

(b) • Usunięte słowa: _____, _____.

• Zmienione litery:

1. Ostatnie *g* w wersie 1 było pierwotnie _____.

2.

3.

• Słowa z dodanymi makronami:

1. Drugie *a* w wyrazie *indravājrā* w wersie 9.

2. Litera *a* w sylabie 12 w wersie 2.

3.

4.

• Słowa z usuniętymi makronami:

1. Litera *a* w wyrazie *syad* w wersie 9.

2.

3.

4.

5.

(c) Które z sylab w *yamatarajab^hanasalagam* były *guru*?

(+) Uwagi dotyczące problemu (w razie potrzeby korzystajcie z odwrotu kartki):

Sylaba jest *guru* wtedy i tylko wtedy, gdy zawiera długą samogłoskę, dyftong lub zakończona jest spółgłoską. Podział na sylaby jest niezależny od podziału na słowa. Sekwencja typu VCV dzieli się jak V-CV, natomiast typu VCCV, tak jak VC-CV.

Każdy wers opisuje metrum, w którym jest zapisany.

Rozdane po 90 minutach

Jeśli skryba znał sanskryt, ale nie system mnemoniczny, to było bardziej prawdopodobne, że zmieni, powiedzmy, *ta* na *ra*, niż podstawowe sanskryckie słowo. (To jedynie wskazówka, nie uwaga, za którą przyznane by były punkty).

Każde metrum może być opisane za pomocą *unikalnej* sekwencji spółgłosek *yamatarajab^hanasalaga(m)*.

Litera *a* w sylabie 2 w wersie 7 ma usunięty makron.

Odpowiedzi po 120 minutach

Drużyna: _____

(a) Jaka jest dodatkowa reguła transliteracji?

_____.

(b) • Usunięte słowa: _____, _____.

• Zmienione litery:

1. Ostatnie *g* w wersie 1 było pierwotnie _____.
- 2.
- 3.

• Słowa z dodanymi makronami:

1. Drugie *a* w wyrazie *indravājrā* w wersie 9.
2. Litera *a* w sylabie 12 w wersie 2.
- 3.
- 4.

• Słowa z usuniętymi makronami:

1. Litera *a* w wyrazie *syad* w wersie 9.
2. Litera *a* w sylabie 2 w wersie 7.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Które z sylab w *yamatarajab^hanasalagam* były *guru*?

(+) Uwagi dotyczące problemu (w razie potrzeby korzystajcie z odwrotu kartki):

Sylaba jest *guru* wtedy i tylko wtedy, gdy zawiera długą samogłoskę, dyftong lub zakończona jest spółgłoską. Podział na sylaby jest niezależny od podziału na słowa. Sekwencja typu VCV dzieli się jak V-CV, natomiast typu VCCV, tak jak VC-CV.

Każdy wers opisuje metrum, w którym jest zapisany.

Każde metrum może być opisane za pomocą *unikalnej* sekwencji spółgłosek *yamatarajab^hanasalaga(m)*.

Rozdane po 120 minutach

To, że wers 1 jest poczwórnością czegoś, jest przydatną informacją, nawet jeśli nie wiecie, czego. (To jedynie wskazówka, nie uwaga, za którą przyznane by były punkty).

Sylaby *la* i *ga* oznaczają *lag^hu* i *guru*. Każda z pozostałych sylab z *yamatarajab^hanasalaga(m)* przedstawia *unikalną* sekwencję trzech sylab *lag^hu* albo *guru*.

Dodatkowa reguła transliteracji mówi, że *e* i *o* są długimi samogłoskami, choć są zapisywane bez makronów. (Właściwie, były one kiedyś dyftongami *ai* i *au*, a obecne dyftongi to dawne *āi* i *āu*).

Odpowiedzi po 150 minutach

Drużyna: _____

(a) Jaka jest dodatkowa reguła transliteracji?

— Samogłoski *e* i *o* są długie, choć są zapisywane bez makronów.

(b) • Usunięte słowa: _____, _____.

• Zmienione litery:

1. Ostatnie *g* w wersie 1 było pierwotnie _____.
- 2.
- 3.

• Słowa z dodanymi makronami:

1. Drugie *a* w wyrazie *indravājṛā* w wersie 9.
2. Litera *a* w sylabie 12 w wersie 2.
- 3.
- 4.

• Słowa z usuniętymi makronami:

1. Litera *a* w wyrazie *syad* w wersie 9.
2. Litera *a* w sylabie 2 w wersie 7.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Które z sylab w *yamatarajab^hanasalagam* były *guru*?

(+) Uwagi dotyczące problemu (w razie potrzeby korzystajcie z odwrotu kartki):

Sylaba jest *guru* wtedy i tylko wtedy, gdy zawiera długą samogłoskę, dyftong lub zakończona jest spółgłoską. Podział na sylaby jest niezależny od podziału na słowa. Sekwencja typu VCV dzieli się jak V-CV, natomiast typu VCCV, tak jak VC-CV.

Każdy wers opisuje metrum, w którym jest zapisany.

Każde metrum może być opisane za pomocą *unikalnej* sekwencji spółgłosek *yamatarajab^hanasalaga(m)*.

Sylaby *la* i *ga* oznaczają *lag^hu* i *guru*. Każda z pozostałych sylab z *yamatarajab^hanasalaga(m)* przedstawia *unikalną* sekwencję trzech sylab *lag^hu* albo *guru*.

Rozdane po 150 minutach

Nazwy niektórych schematów metrum odnoszą się do samych metrów w poetycko interesujący sposób. Tak na przykład, mamy 14 dni w cyklu księżycowym, poczynając od nowiu, przez okres przybywania księżyca, aż do pełni. (To jedynie wskazówka, nie uwaga, za którą przyznane by były punkty, może że uda wam się odgadnąć metrum jedynie po jego nazwie).

Każda z pierwszych 8 sylab *yamatarajab^hanasalagam* tworzy układ sylab *lag^hu* i *guru* w tej oraz w kolejnych dwóch sylabach, po przywróceniu im makronów.

Jedno z usuniętych słów to *jarau*.

Odpowiedzi po 180 minutach

Drużyna: _____

(a) Jaka jest dodatkowa reguła transliteracji?

— Samogłoski *e* i *o* są długie, choć są zapisywane bez makronów.

(b) • Usunięte słowa: *jarau*, _____.

• Zmienione litery:

1. Ostatnie *g* w wersie 1 było pierwotnie _____.
- 2.
- 3.

• Słowa z dodanymi makronami:

1. Drugie *a* w wyrazie *indravājrā* w wersie 9.
2. Litera *a* w sylabie 12 w wersie 2.
- 3.
- 4.

• Słowa z usuniętymi makronami:

1. Litera *a* w wyrazie *syad* w wersie 9.
2. Litera *a* w sylabie 2 w wersie 7.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Które z sylab w *yamatarajab^hanasalagam* były *guru*?

(+) Uwagi dotyczące problemu (w razie potrzeby korzystajcie z odwrotu kartki):

Sylaba jest *guru* wtedy i tylko wtedy, gdy zawiera długą samogłoskę, dyftong lub zakończona jest spółgłoską. Podział na sylaby jest niezależny od podziału na słowa. Sekwencja typu VCV dzieli się jak V-CV, natomiast typu VCCV, tak jak VC-CV.

Każdy wers opisuje metrum, w którym jest zapisany.

Każde metrum może być opisane za pomocą *unikalnej* sekwencji spółgłosek *yamatarajab^hanasalaga(m)*.

Sylaby *la* i *ga* oznaczają *lag^hu* i *guru*. Każda z pozostałych sylab z *yamatarajab^hanasalaga(m)* przedstawia *unikalną* sekwencję *trzech* sylab *lag^hu* albo *guru*.

Każda z pierwszych 8 sylab *yamatarajab^hanasalagam* tworzy układ sylab *lag^hu* i *guru* w tej oraz w kolejnych dwóch sylabach (po przywróceniu im makronów).